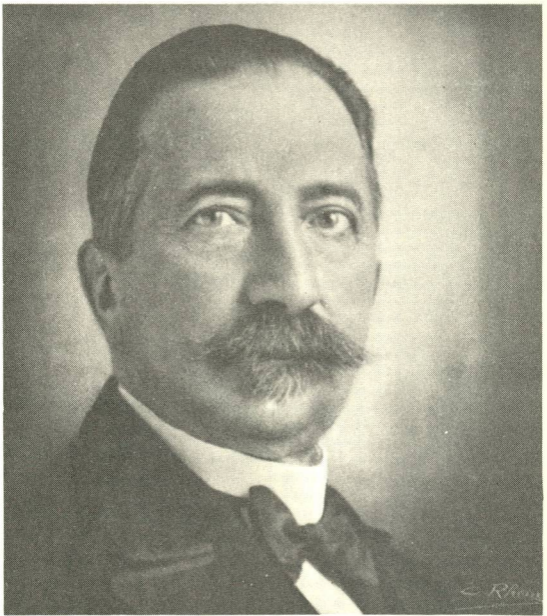

GEVAERT, Lieven, groot-industrieel en eerste voorzitter van het Vlaams Economisch Verbond (Antwerpen 28 mei 1868 - 's-Gravenhage 2 februari 1935).

In 1890 opende Lieven Gevaert, geholpen door zijn moeder, in de Montignystraat 159 te Antwerpen een fotoatelier en begon er ook met de produktie van fotopapier. Overtuigd flamingant, werkte van jongsaf mee aan de morele en economische verheffing van het Vlaamse volk. Ervan uitgaande, dat dit nooit tot de volle ontplooiing van zijn krachten zou kunnen komen, indien het niet eerst een stevige grondslag legde voor zijn materiële welvaart, wilde hij hiertoe bijdragen door zijn inspanningen te richten op de vestiging van een bedrijf dat – in tegenstelling met het totaal verfranste maatschappelijk leven van die tijd – volledig Nederlands zou zijn en van een bescheiden onderneming in een mensenleven tot een internationaal bedrijf met vertakkingen over alle werelddelen uitgroeide. Door tal van initiatieven wilde hij tevens aan zijn beleid een sociaal progressieve inhoud geven.

In 1898 werd de eerste universitair gevormde scheikundige aan de firma verbonden. Het bedrijfskapitaal werd langzaam vergroot en bedroeg op 19 april 1900 250.000 F. Handelsdepots worden opgericht te Parijs (1895), te Berlijn en te Wenen (1901). Het nieuwe produkt, Gevaert-matpapier, werd op de markt gebracht en had onmiddellijk een buitengewoon succes (1902). Omstreeks Pasen 1905 werd het bedrijf naar de nieuw opgerichte fabriek te Luithagen Morsel overgebracht. Het personeel bedroeg toen 150 man. Op de wereldtentoonstelling te Luik behaalde de firma Gevaert in haar branche de eerste prijs. In 1906 werd een nieuw produkt onder de naam Ridax-papier op de markt gebracht (1906). In hetzelfde jaar behaalde de firma de grote prijs van de internationale tentoonstelling te Milaan en werd een depot opgericht te Milaan en nog een te Moskou. In 1907 werd het kapitaal vergroot tot 500.000 F. Het jaar daarna werd te Berlijn de maatschappij Gevaert Werke G.m.b.H. opgericht en kwam er een depot te Londen dat

in 1909 een zelfstandige vennootschap werd onder de naam Gevaert Limited. Het kapitaal bedroeg thans 1.000.000 F. Belangrijke successen werden geboekt op de werelttentoonstelling te Moskou. Op de werelttentoonstelling te Brussel (1910) werden de Gevaert-produkten „buiten mededinging” geklasseerd en in Turijn behaalde men de grote prijs. In 1913 volgden depots te Buenos-Aires en te Rio de Janeiro. Tijdens de Eerste Wereldoorlog vestigde Lieven Gevaert zich met zijn gezin in Nederland. Na het beëindigen der vijandelijkheden werd een filiaal opgericht in de VS, The Gevaert Company of America Inc. (1920). Een kleine fabriek werd gekocht te Williamstown (New York). In hetzelfde jaar werd de firma veranderd in de naamloze vennootschap Gevaert Photo-Producten met een kapitaal van 15 miljoen frank (4 december), dat 25 miljoen frank zou worden in 1924, twee jaar later 35 miljoen frank. Te Heultje (bij Westerlo) werd een fabriek gebouwd voor de bereiding van nitro-cellulose (1928). Er kwam ook een filiaal te Barcelona. Ook 1929 was een belangrijk jaar. Het bedrijfskapitaal werd op 100 miljoen frank gebracht en de eerste röntgenfilms en geluids-bioscoopfilms werden op de markt gebracht.

Naast zijn werk in het eigen bedrijf bleef Gevaert ijveren voor een sterk georganiseerd Vlaams bedrijfsleven. In 1908 richtte hij mede het Vlaamsch Handelsverbond op, waarvan hij ondervoorzitter werd. Met de bedoeling te Antwerpen uitsluitend Vlaams onderwijs te geven kwam in 1909 de Ouderbond tot stand, waarvan Gevaert tot ondervoorzitter werd gekozen. Onder zijn impuls werd op 11 september 1920 de Samenwerkende Vennootschap Lutgardis opgericht, die de financiële zorgen voor de Sint-Lutgardisschool op zich nam. Aldus ontstonden de eerste volledig Nederlandse lagere en middelbare scholen voor meisjes uit de katholieke burgerij. In 1923 aanvaardde Gevaert een beheerdersmandaat van de Vlaamse Leergangen te Leuven. Op 11 april 1926 werd te Gent de stichtingsvergadering gehouden van het Vlaams Economisch Verbond, waarvan Gevaert eerste voorzitter werd. Bovengenoemde S.M. Lutgardis

werd op 29 juni 1928 veranderd in een vereniging zonder winstoogmerk Katholiek Vlaamsch Onderwijs, onder het voorzitterschap van Lieven Gevaert. Nieuwe schoolgebouwen werden opgericht aan de Maarschalk Gerardstraat te Antwerpen en er werden plannen gemaakt om te Antwerpen een Vlaams college op te richten. In 1931 werd de eerste steen gelegd voor de nieuwe Sint-Lutgardisschool te Merksem.

Gevaert was een man van ongewone waarde, die de rijkdom niet waardeerde om het bezit zelf, maar wel om het goede dat hij ermee vermocht te doen, en dit goede was dan in zijn ogen de materiële en geestelijke verheffing van zijn volk. Zo was er geen aangelegenheid in verband met de Vlaamse strijd die hem onverschillig liet.

LITERATUUR: *Lieven Gevaert, de mens en zijn werk* (1955); - Th. Luykx, *Bijdragen tot de geschiedenis van de economische bewustwording in Vlaanderen. Veertig jaar Vlaams Economisch Verbond 19126-1966*, met de medewerking van M. Lamberty en F. Wildiers (1967).

FRANS WILDIERS